

Helhetsbilden viktig för att få fram fler entreprenörer

Göteborgs-Posten den 27 november 2013

Vid årets Swedish Economic Forum konferens 27/11, arrangerad av Entreprenörskapsforum, presenteras en forskningsrapport som visar att det är viktigt att skilja på entreprenörskap och egenföretagande. De flesta företagare har få eller inga anställda, expanderar inte och ägnar sig inte åt innovation. En politik för att främja tillväxt och fler jobb bör därför ta innovativa entreprenörer, som har en ambition att växa, som sin utgångspunkt, och inte (som tidigare) i princip bara storföretag eller (som i dag) småföretag i allmänhet. På sikt gagnar det allt företagande.

En avgörande faktor är ett fungerande samspel mellan nya tillväxtföretag och etablerade företag. De senare utgör plantskolor för nya snabbväxande bolag. Förutsättningarna för nya tillväxtföretag hänger därmed ihop med Sveriges förmåga att behålla och fortsatt vara attraktivt som lokaliseringsland för de stora kunskaps- och teknikintensiva multinationella företagen. I en global konkurrens måste de generella förutsättningarna främja företagsbyggande och innovation i såväl stora etablerade som unga företag. Avknoppningsföretag från redan existerande företag är visserligen bara 14 procent av de nya företagen. Men de är överlägset mest framgångsrika i termer av överlevnad och sysselsättningstillväxt.

Mycket få forskare blir företagare

Stora förhoppningar har satts till akademiskt entreprenörskap, det vill säga att forskare blir företagare. I rapporten framkommer dock att få akademiker blir företagare. Av drygt 19 000 forskare i naturvetenskap, teknik eller medicin på svenska universitet och högskolor valde 478 personer att prova lyckan som entreprenör under åren 2000–2008. 40 procent av företagen var försvunna redan efter två år och endast fyra företag nådde nämnvärd storlek och blev ekonomiskt framgångsrika. Det kan jämföras med företag som avknoppats från större företag där 75 procent överlevde de första två åren, eller övriga nystartade företag där motsvarande andel är 50 procent.

Sysselsättningen står ofta i fokus i den politiska debatten men sällan diskuteras vilken typ av företagande som ger den största sysselsättningseffekten. I rapporten framkommer att i Sverige leder etablering av varje nytt industrijobb till ytterligare 0,4–0,8 jobb. Det är mindre än i exempelvis USA där motsvarande siffra är 1,6 nya jobb. Störst är effekten när ett högteknologiskt företag lokaliserar i en region. Anställer exempelvis Ericsson en ingenjör, en person med hög produktivitet och hög lön och därmed hög köpkraft, skapas tre jobb inom tjänstesektorn (i USA är motsvarande siffra fem).

Den lägre effekten i Sverige hänger ihop med att Sverige har lägre arbetskraftsrörlighet samt mindre lönespridning, vilket innebär att arbetsutbudet är mindre priskänsligt.

Fyra punkter för framgång

Vilka ekonomisk-politiska slutsatser kan dras från dessa resultat?

- En väl fungerande riskkapitalmarknad krävs för att bättre stödja tillväxtföretag. En rätt utformad optionsbeskattning samt en flexiblare arbetsmarknad skulle underlätta både kapital- och kompetensförsörjning.
- På skatteområdet har en rad viktiga reformer genomförts men en översyn av hela skattesystemet är allt mer angelägen. Skatterna måste erbjuda samma villkor oavsett om ägaren är en privatperson, en pensionsfond eller ett utköpsbolag.
- Den svenska arbetsrätten (jämfört med Danmark) hämmar avknopningsföretagen. Arbetsrätten knyter trygghet till det nuvarande jobbet och går förlorad vid jobbyte, vilket försvårar för nya företag att rekrytera nyckelpersoner som redan har bra jobb i existerande storföretag.
- Rörlighet ställer i sin tur krav på arbetsmarknadspolitiken, liksom bostads- och infrastrukturpolitiken, för att stödja framväxten av dynamiska kluster. Starka kluster, attraherar nyetableringar av både inhemska och utländska företag.

Entreprenörskaps- och innovationspolitiken måste utgå från ett helhetsperspektiv, ett långsiktigt ramverk som borgar för stabilitet. Utan hänsyn till hela bilden riskerar reformer inom ett policyområde att bromsas av kvarstående hinder inom ett annat. Då hjälper vare sig god vilja eller goda föredömen.

Pontus Braunerhjelm

vd Entreprenörskapsforum och professor KTH

Magnus Henrekson

vd och professor IFN, Institutet för Näringslivsforskning